

SAVONIA

■ OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

MUSIIKKIA PÄÄMAJASTA – ELETTYÄ ELÄMÄÄ SÄVELLETTYNÄ

Raportti sävellys-, sovitus- ja äänitysprojektista

TEKIJÄ: Matias Torvinen

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma / Tutkinto-ohjelma Musiikin koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Matias Torvinen	
Työn nimi Musiikkia päämajasta. Raportti sävellys-, sovitus- ja äänitysprojektista	
Päiväys 25.4.2016	Sivumäärä/Liitteet 17/3
Ohjaaja(t) Risto Toppola	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Savonia-ammattikorkeakoulu / Risto Toppola	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyö koostui vaiheittain etenevästä projektista. Tarkoituksena oli tehdä omaa musiikkia, lähtien liikkeelle ideoista, jotka lopulta äänitettiin. Projekti alkoi vuoden 2014 kesällä ideoiden kokoamisella ja eteni vaiheittain loppua kohden, työtahdiltaan kiihtyen, huhtikuun 2016 alun äänityksiin. Työ piti sisällään kolmen kappaleen työstämisen alusta loppuun.</p> <p>Työn yksi tärkeimmistä vaiheista oli soitinten valinta, joka lunnollisesti oli kaikkein ratkaisevin tekijä tiettyä sointiväriä etsittäessä. Tavoitteena oli saada mahdollisimman laaja sointimaailma valitsemillani kahdeksalla eri soittimella. Soinnin laajuutta arvioitiin sointiväriin ja taajuuden perusteella. Soittimiksi valikoituivat flyygeli, sähköbasso, rummut, kitara, kantele, pasuuna, laulu ja lyömäsoittimet. Sointiin haluttiin myös saada jotakin suomalaista.</p> <p>Musiikki oli tyyliltään kansanmusiikinomaista. Kappaleisiin pyrittiin sisällyttämään palanen suomalaisuutta sanojen ja sävelten muodossa. Kappaleiden punainen lanka oli rytmisessä, jota tuettiin suhteellisen helppotajuisilla melodioilla ja harmonialla.</p> <p>Raportissa käydään läpi tekijän kokemuksia ja ajatuksia prosessin eri vaiheissa. Mitä kaikkea tapahtui ennen, kuin valmista musiikkia voitiin äänitteeltä kuunnella. Mikä työvaiheissa oli helppoa ja sujuvaa ja mitä toimintatapoja voisi vielä kehittää ja tehostaa.</p> <p>Äänitteellä musisoivat Raimo Survo (piano, basso), Ossi Ruoho (pasuuna), Annamaria Heikkinen (laulu) ja Matias Torvinen (rummut, lyömäsoittimet, kitara, kantele). Raimo Survo oli sovitusvaiheessa keskeisessä roolissa ja hänen aikaansaannostaan ovat soolot kahdessa eri kappaleessa. Vastasin työssäni säveltämisestä ja sanoittamisesta, soittamisesta, nuotintamisesta, bändin harjoittamisesta ja omalta osaltani äänityksissä soittamisesta. Työn äänitti ja mikasit Tommi Kupiainen Kotkankallion stuudiossa.</p>	
Avainsanat äänitys, suomalaisuus, sointiväri	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Music			
Author(s) Matias Torvinen			
Title of Thesis Music from Päämajä. A report about the process of composing, arranging and recording.			
Date	25.4.2016	Pages/Appendices	17/3
Supervisor(s) Risto Toppola			
Client Organisation /Partners Savonia University of Applied Sciences / Risto Toppola			
<p>Abstract</p> <p>This thesis was a process with many different stages. The goal was to make music of my own. It started from ideas and proceeded eventually to recordings. Project began in summer 2014 by gathering musical ideas. Recordings took place in March 2016. Thesis included three songs.</p> <p>Most crucial part of the work was to find right instruments that match well together. I searched certain sounding instruments to produce rich, colourful sound. My goal was to make, as wide as possible, sound with only eight different instruments. I measured the width of sound by its colour and frequency. I decided to compose for piano, bass, drums, guitar, kantele, trombone, vocals and percussions.</p> <p>The music style was combination of folk and pop music with a slight classical approach. I tried to include a Finnish aspect in my music and lyrics. The main scheme of my compositions was in its rhythm including relatively easy melody and harmony.</p> <p>The report goes through authors thoughts and experiences in different stage of the process. Starting from beginning and ending with ready recording. Musicians Raimo Survo (piano, bass), Ossi Ruoho (trombone), Annamaria Heikkinen (vocals) and Matias Torvinen (drums, perc., guitar, kantele) played on this recording.</p> <p>Raimo had a big role in arranging all three songs and improvising solos on two of them. I was in charge of composing, writing lyrics, arranging, making notations and training the band. Music was recorded by Tommi Kupiainen at Kotkankallio's studio.</p>			
Keywords Recording, Finnishness, sound			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	LÄHTÖKOHDAT SÄVELLYSTYÖHÖN.....	2
	2.1. Luovuus ja "oma korva" sävellysvälineinä	2
	2.1. Suomalainen kaiho ja kansanluonne inspiraationa	2
3	SÄVELLYSPROSESSIN KULKU	3
	3.1. Soitinten valinta	3
	3.2. Säveltäminen	6
	3.3. Sanoittaminen.....	7
	3.4. Nuotintaminen	7
	3.5. Sovittaminen.....	8
	3.6. Muusikoiden välinen yhteistyö	8
4	ÄÄNITYKSET	9
5	MUSIIKKIA PÄÄMAJASTA – ELETTYÄ ELÄMÄÄ SÄVELLETTYÄ.....	10
	TUOTETUT AINEISTOT	11
	LIITE 1: MISSÄSKANTELE -NUOTTI	
	LIITE 2: 6/8 –NUOTTI.....	
	LIITE 3: VIITEEN MENNÄÄN –NUOTTI	

1 JOHDANTO

Valitsin työni aiheeksi oman äänitteen tekemisen. Taiteellisessa produktiossa työni oli ideoida, säveltää, sovittaa ja äänittää musiikkia. Sävelsin musiikkia omakohtaisesta suomalaisesta näkökulmasta ja kokemusmaailmastani. Soittimina käytin pianoa, bassoa, rumpuja, kitaraa, laulua, trumpettia, lyömäsoittimia ja kanteletta. Kanteleen ja kitaran miellän soinneiltaan melko samanlaisiksi.

Sävellyksissäni tavoittelin mahdollisimman rikasta äänimaailmaa suhteellisen pienellä määrällä soittimia. Kappaleita tein yhteensä kolme. Pysin tekemään niistä rytmillisesti haastavia, mutta harmonialtaan helppotajuisia. Pysin ajattelemaan myös musiikin kuunneltavuutta. Mielestäni on hyvä, jos musiikki on helposti lähestyttävää ja sitä kautta siitä on iloa mahdollisimman suurelle kuulijajoukolle.

Sävellysprosessin alussa perehdyin suomalaiseen taidemusiikkiin ja kansanlauluihin sekä niiden tunnuspiirteisiin. Kuuntelin suomalaisten säveltäjien orkesterimusiikkia ja ammensin niistä ideoita musiikkiini, varsinkin sointiin liittyen. Produktion tarkoitus oli kuitenkin tehdä omaa musiikkia, eikä tutkia säveltämiseen liittyviä kulttuurihistoriallisia аспекteja. Tehdessäni kappaleita kuuntelemani ja omaksumani asiat luultavasti näkyvät niissä. Kansanmusiikissa jonkin verran käytettävä 5/4 tahitiosoitus on merkittävässä roolissa töissäni: tanssinomainen keinuva poljento, joka kuitenkin vie musiikkia koko ajan vakaasti eteenpäin.

Ideoin ja työstin materiaalia kolmen kappaleen verran, jonka jälkeen kirjoitin niistä nuotit, jotka luovutin kyseisen instrumentin soittajalle. Itse soitin äänitysvaiheessa lyömäsoittimia, kannelta ja kitaraa. Kappaleiden äänittämiseen ja sovittamiseen tarvitsin apua muusikkokollegoilta. Kappaleet äänitettiin Kotkankallion studiossa 31.3. – 8.4.2016.

2 LÄHTÖKOHDAT SÄVELLYSTYÖHÖN

2.1. Luovuus ja ”oma korva” sävellysvälineinä

Lyömäsoittajille säveltäminen voi olla hyvä tapa päästä työskentelemään melodian kanssa. Melodiin vähemmän tottuneelle soittajalle voi olla todella virkistävää istua tunniksi pianon ääreen ja tutkia melodiaa ja harmoniaa kaikessa rauhassa. Itselläni innostus musiikin tekemiseen on aina kunnuttu juuri tämänkaltaisista hetkistä. En juurikaan saa uusia ideoita hyräilemällä tai auton ratissa vaan minulle paras lähtökohta säveltämiseen on aina kokeileminen.

Luotan säveltäessäni aina kahteen asiaan: luovuuteen ja omaan korvaan. Harmonian ymmärtäminen tuottaa minulle päänvaivaa, joten periaatteessa minun on vain kokeiltava miltä mikäkin siirto mahtaisi kuulostaa. Toisaalta vahva käsitys rytmistä auttaa saamaan selvyyttä säveltämiseen.

Vahvuuteni oman musiikin tekemisessä lienevät avoin suhtautuminen kaikenlaiseen musiikkiin ja kyky ajatella laajasti ja lukkiutumatta johonkin yhteen aihealueeseen. Lyömäsoittajat ovat tottuneita tutustumaan jatkuvasti uusiin soittimiin; kaiketi juuri sen takia he ovat valmiita tutkimaan myös muita instrumentteja kuin lyömäsoittimia.

2.1. Suomalainen kaiho ja kansanluonne inspiraationa

Minulle kotimainen musiikki kaikessa rikkaudessaan on ollut aina tärkeää. Suomalaiset ovat mielestäni aina olleet hyviä tekemään sellaista musiikkia, joka puhuttelee. Ehkä kaikkein yksinkertaisimmillaan kansallinen vaatimattomuutemme esiintyy kansanlaulussa: ”Yksi ruusu on kasvanut laaksossa”. Olen monta kertaa miettinyt, että miten niin kaunista ja iloistakin asiaa voi lähestyä samanaikaisesti niin kaihoisissa ja jotenkin niin lopullisen tuntuissa tunnelmissa? Ehkä se kertoo vain tarinaa vaatimattomasta, mutta syvästä elämän kunnioituksesta. Kaverista, joka ei hennonnut taittaa kukkaa maasta ja laittaa sitä taskuunsa.

Mielestäni tämä kaipauksen nuotintaminen ei ole häviämässä suomalaisuudesta mihinkään. Aivan uudessakin musiikissa on tekijöitä, joilla tuntuu olevan erityisen herkkä taito kuvata sitä, mitä vain toinen suomalainen voi ymmärtää. Jokin sanoiksi pukematon tunne rinnassa, joka vilahtelee melodiassa ja sanoituksissa.

Toivon, että suomalaisuus saa näkyä musiikissani tavallisen luonnollisella tavalla. Olen pyrkinyt vaikuttamaan siihen hieman käyttämälläni soittimilla, mutta suhtaudun tekemiini kappaleisiini itsekin

avoimin mielin, enkä halua määrätä liikaa ennalta mihin suuntaan musiikki kehittyy. Olen sitä mieltä, ettei sitä tiettyä tunnelmaa pidä kuitenkaan väkisin yrittää saada aikaan. Onnistuu, jos onnistuu.

3 SÄVELLYSPROSESSIN KULKU

Opinnäytetyössä käyttämäni musiikilliset ideat olivat pitkän hauduttelun tulos. Olen koonnut ideoita itselleni aina sitä mukaa, kun niitä on ilmaantunut. Olin päättänyt opinnäytetyön aiheen jo opintojen alkuvaiheessa. Opinnäytetyöprosessissa nämä valmiit ideat sitten olivat kaiken tekemisen runko.

3.1. Soitinten valinta

Työni yksi keskeisimpiä vaiheita oli päätöksen tekeminen siitä, mille soittimille haluaisin musiikkini sovittaa. Koska tapani tehdä musiikkia on soitinlähtöinen, osa soittimista oli helppo valita. Esimerkiksi akustinen kitara ja piano olivat listalla itsestäänselvyyksinä: olinhan väsänyyt paksun pinon ideoita molempien soitinten ääressä.

Olin miettinyt moneen kertaan mitä instrumentteja haluaisin musiikissa hyödyntää, joka kerta niiden lukumäärä oli huolestuttavan suuri. Ei ehkä kuitenkaan kannattaisi tehdä ensimmäisiä sävellyksiään aivan mahdottoman isolle kokoonpanolle. Tiesin seminaarikurssin alettua, että lähiviikkoina minun olisi tehtävä selkeä rajaus siitä mitä otetaan ja mitä jätetään. Ryhdyin miettimään sitä, kuinka saisin mahdollisimman muhkean äänimaailman mahdollisimman pienellä määrällä soittimia. Sointi-ihanteena halusin pitää mahdollisimman puhtaan, akustisen soinnin ja samalla sisällyttää musiikkiini myös jotakin suomalaista.

Mielestäni kaikkein käytännöllisintä oli rakentaa soinnin runko hyvin perinteiseen basso, piano, rummut asetelmaan, jonka jälkeen olisi sitten mahdollista lähteä värittämään ja koristelemaan äänimaailmaa toisen tyyppisillä soittimilla. Luonteva instrumenttivalinta minulle oli myös akustinen kitara. Kitaran ohella miettiessäni suomalaista soundia, ajauduin väistämättä ajatukseen kanteleen käytöstä keskeisenä melodiasoittimeksi. Soinnillisesti mielsin kanteleen heti alusta alkaen samaan kategoriaan kitaran kanssa; onhan niissä molemmissa puhdas rautakielinen sointi. Kanteleen sointi on kuitenkin mielestäni yksinkertaisuudessaan vielä erityisen kaunis. Halusinkin käyttää äänityksissä nimen omaan kymmenenkielistä kotikonstein tehtyä, hyvin tavallista kannelta. Osasyynä tähän vaikutti myös se, että omat soittotaitoni olivat melkoisen rajalliset, eikä 43-kielisen kanteleen soinnissa mielestäni ollut samanlaisia isänmaan kaikuja, kuin pienemmässä. Päätökseen vaikutti myös käytännön syyt, sillä sain helposti kymmenenkielisen soittimen anopiltani lainaan.

Olin kaavaillut soittimista kokonaisuutta, joka herzeilläkin mitattuna soisi mahdollisimman laajalla alueella: basso tietysti alimpana ja kantele ylimpänä lyömäsoitinten kanssa. Piano oli kappaleissani ehdottomasti se soitin, jonka vastuulla ennen muuta olisi harmonia. Seuraavaksi aloin suunnit-

telemaan millä soittimella näiden viiden lisäksi saisin uutta mielenkiintoista sävyä aikaiseksi. Tiesin, että kappaleeni perustuvat useimmiten jollekin melodialle, ja että joku solistinen melodian soittoon taipuva soitin olisi nyt oiva valinta. Ensiksi mietin seloa tai jotakin muuta jousisoitinta, mutta ajattelin sen olevan jotenkin niin tavanomainen ratkaisu, etten voinut sallia sitä itselleni. Niinpä aloin miettiä eri puhaltimia.

Ensimmäiseksi mieleeni tuli trumpetti, jonka sointi erottuu hyvin aivan varmasti mistä tahansa äänimassasta. Halusin kuitenkin jonkun soittimen joka soisi vähän matalammalta ja aloin vakavasti kahlustua pasuunan puoleen. Sitten mietin olisiko tavallinen pasuuna sopivampi, kuin pienempi alttopasuuna. Saisinko jonkun opiskelijakaverin ylipäättään soittamaan alttopasuunaa se, kun on soittimena aika vähän käytetty. Tutkin ja kuuntelin näiden soitinten eroja ja lopulta päädyin yleisempään tenoripasuunaan, jossa on mukana myös sen maalaileva säestyksellinen puoli. Pasuunan ääni ei ole myöskään niin terävä, joten se toisi oivasti kontrastia kanteleen ja kitaran puhtaalle ja selkeälle äänelle.

Nyt äänimaailma vaikutti mielestäni aika ehjältä kokonaisuudelta, joten päätin lyödä valintani lukkoon ja lisätä soitinten määrää vielä tamburiinilla. Suomalaisessa orkesterikirjallisuudessa lyömäsoittimista patarummut, lautaset, tamburiini ja triangeli tuntuvat olevan eniten käytettyjä. Ajattelin jatkaa samoilla linjoilla ja tamburiini oli noista neljästä selkeästi helpoiten toteutettavissa. Lisäksi sen ääni sulautuu helposti monenlaiseen musiikkiin.

Koska olin suunnitellut tekeväni osaan kappaleista sanat, tarvitsin myös laulajan. Melodia ja sanat tulivat pitkällisen hiomisen myötä samaan uomaan ja kirjoitinkin niitä ylös sitä mukaa, kuin sain niitä valmiiksi. Myöhemmin huomasin, etten ollut ottanut kovinkaan hyvin huomioon laulajan äänialaa. Olin tutkinut sopivaa melodiakorkeutta naisäänelle pintapuolisesti enkä tullut ajatelleeksi, että jokaisen laulajan äänessä on se tietty paras alue, missä laulaminen on helppoa ja mukavaa. Toinen tekemistäni melodioista oli tässä kohtaa liian korkea.

Kuvio 1: varhaisen vaiheen hahmotelma käytettävistä instrumenteista

laulu		
pasuuna	kitara	
piano	rummut	basso
lyömäsoittimet		

Kokonaisuudessaan soittimia oli lopulta yhteensä kahdeksan: piano, basso, rummut, kitara, kannel, pasuuna, lyömäsoittimet ja laulu. Piirsin paperille soittimista pyramidin (kuvio 1), joka auttoi minua myöhemmin säveltäessä monta kertaa hahmottamaan tavoittelemaani musiikillista kokonaisuutta. Luovaa työskentelyä helpotti paljon, kun työssä oli jonkinlainen selkeä runko ja rajausta jo valmiiksi tehtynä. Ei tarvinnut miettiä enää nuotintaessa, että mitähän kaikkia soittimia tähän olisi kiva vielä

lisätä. Lisääminen on kyllä mukavaa, mutta monesti sen varjoon jää mielestäni niin tärkeä ja ehkä kliseinenkin musiikillinen lainalaisuus: vähemmän on enemmän.

Kuva 1. Nuotti havainnollista miltä laaja sointi eri soittimilla partituurissa näyttää.

8

29

A A A MUN A U EN NEEN UUSIN

A.

TBN.

J. GTR.

8va

ACCOMP. RHYTHM

B^b

G^m

PNO.

BASS

A

B^b

G^m

DR.

TAMB.

8va

VIB.

Esimerkin (kuva 1) ensimmäisessä tahdissa näkyy hyvin käyttämäni rytmisen yhdenaikaisuus: koko komppiryhmä soittaa samaa rytmiä. Rytmisesti aika helppolukuista, mutta koska viiteen laskettavan neljäsosapulssin sisällä rytmi on puolittunut kahdeksasosanuoteille, sen voidaan ajatella menevän oikeastaan kymmeneen.

A-osassa on haettu mahdollisimman laajaa sointia. Kaikki soittimet soittavat melko pitkiä ääniä ja kunkin soittimen ominaisointi tulee hyvin esiin juuri sen takia, että ne eivät juurikaan soi keskenään samassa oktaavialassa. Rytmeissä on päällekkäisyyksiä ja eriaikaisuuksia, kuitenkin viiteen sykkivä perussyke pitää hyvin pintansa muiden soitinten värittäessä tilaa.

Basso pohjalla bassorummun kanssa. Piano harmonioineen koskettimiston keskivaiheilla. Vibrafoni kaksiviivaisessa d-äänessä. Pasuuna ja laulu rytmisesti ja sävelkorkeudeltaan unisonossa ja kantele kaikkein ylimpänä pitkällä avoimella soinnillaan.

3.2. Säveltäminen

Minun tapani tehdä musiikkia on aina ollut tehdä sitä jonkun soittimen äärellä. Olen aina ollut kiinnostunut etsimään soittimista omasta mielestäni toimivia musiikillisia aiheita. Opinnäytetyössäni olen saanut ideani lähes poikkeuksetta vain soittelemalla jotakin. Ideoidessa olen käyttänyt mm. pianoa, sähköpianoa, kitaraa, rumpuja, tamburiinia, vibrafonia, conga-rumpuja, kannelta ja harmoonia. On vaikea selittää sitä mikä on milloinkin hyvä idea, mutta joka kerta sellaiseen törmätessä sen kyllä itse tietää ja tuntee.

Kaikkein tärkein työkaluni musiikinteossa on kuitenkin ehdottomasti Korg Triton työasema, josta voin käytännössä etsiä ja kokeilla melkein mitä tahansa soitinta. Kun otetaan huomioon, että pystyin siitä suoraan tietokoneelle äänittämään mitä tahansa soitinta oli minulla suhteellisen helppo työ kokeilla eri soitinten soinnillista yhteensopivuutta.

Eri soittimilla työstämistäni valmiista ideoista oli hyvä lähteä kokoamaan ehjiä kokonaisuuksia. Hyvin pian huomasi kuitenkin, että yksi valmis idea tarvitsi useimmiten siihen tyyllisesti ja rytmillisesti sopivan aiheen. Idea-arkusta harvoin löytyi toisiinsa todella hyvin sopivia aiheita, joten yhden valmiin aiheen ympärille täytyi ryhtyä säveltämään lisää tavaraa.

Hyvä idea, joka oli aiemmin tullut minulle vaivatta sai nyt jatko-osan, jonka eteen todella jouduin käyttämään aikaa ja vaivaa. Hyvän idean ympärille tuntui välillä olevan mahdotonta saada minkäänlaista sopivaa linkkiä uusiin aiheisiin. Monessa kohtaa jouduin koenauhoituksen avulla monen tunnin työn jälkeen toteamaan, että se idea joka oli lähinnä alkuperäistä teemaa on kuitenkin kaikkein paras. Monessa kohtaa suurinosa yltiöpäisestä uuden etsimisestä oli turhaa työtä.

Etsiessä ja säveltäessä uutta musiikkia, tuli opinnäytetyöstä henkisesti yllättävän uuvuttavaa. Joskus aloitin suuren innostuksen vallassa ja lopulta löysin itseni monen tunnin tehottoman melodian pyörittelyn jälkeen aika apaattisista tunnelmista. Säveltäessä melko usein päädyin sivuraiteille. Toisinaan tuntui siltä, että vain joka kymmenes yritys tuotti jotakin järkevän kuuloista materiaalia. Oli todella kuluttavaa yrittää säveltää jotakin raikasta monta tuntia yhtenä päivänä. Monesti tällaisen luovuutta kysyvän päivän jälkeinen päivä olikin todella väsynyt. Huomasin, että musiikin tekeminen on kovaa työtä.

Huolimatta työn kuormituksesta säveltäminen oli työvaiheena kaikkein värikkäin. Koin monenmoisia tunteita jopa yhden työskentelyrupeaman aikana. Välillä kaikki eteni samettisen helposti ja välillä

taas vaivuin synkkään epätoivoon suuren työmäärän ja tiukan aikataulun kanssa. Voin sanoa työkennelleeni välillä äärimmäisen väsyneenä ja kaukana mukavuusalueeltani. Välillä piti vain tarttua toimeen ja tehdä musiikkia ihan tekemällä.

Huomasin, että minulle kaikkein vaikeinta oli rajata aiheita ja tehdä selkeitä päätöksiä mitä kannattaa ideoista työstää eteenpäin. Lopulta yhteen kappaleeseen ei välttämättä tarvita, kuin yksi hyvä idea, josta on sitten oikeastaan helppo työ jalostaa toimiva kokonaisuus.

Sävellysprosessin koin kaikkein hedelmällisimmäksi, kun siihen pystyi käyttämään päiviä silloin tällöin pidemmän ajanjakson aikana. Tietty välimatka ja tauko omista ideoista kypsyyti asioita kokonaisuutta silmällä pitäen. Tein töitä kappaleiden parissa puoli vuotta. Siinä ehti hyvin haudutella pikku hiljaa haluamaani suuntaan. Käytin säveltäessä äänitysmahdollisuutta hyväkseni ja pyrin kokeilemaan useampaa soitinta sen avulla yhtä aikaa. Tällainen työtapa tietysti oli hidas ja tehoton, mutta siinä ainakin sain varmistettua sen mitä lopullinen kuulokuva tulisi olemaan.

3.3. Sanoittaminen

Sanoittamisen tein suurimmaksi osaksi öiseen aikaan vuoteellani valvoen. Pyörittelin riimejä illan hiljaa himmetessä ja kirjasin mielestäni varteenotettavimmat vaihtoehdot älypuhelimeeni. Tein näin monena yönä ja vähitellen tekstiä alkoi olla niin paljon, että se kesti päivän valon. Työstin sanoituk- sia auton ratissa ja pyörän selässä virke kerrallaan. Sanoittamiseen ei aikaa kulunut niin paljoa, kuin musiikin tekemiseen, mutta prosessina sekin oli hetkittäin erittäin kuluttava. Aivot pyörittävät ideoita ja varsinkin yöllä ne eivät oikein sytyttyään meinaa enää sammua ollenkaan. Parin viikon aikana kokin aiemmista ja uudemmissa ideoista sanoitukset kahteen kappaleeseen.

Sanoituksissa olen pyrkinyt huomioimaan suomenkielen kauniin vokaalivoittoisuuden. Olen makus- tellut ja valinnut sanoja, joissa olisi, jos mahdollista paljon pitkiä vokaaleja. Olen myös pienissä mää- rin huomioinut peräpohjolaista murretta ja näin muodoin pyrkinyt saamaan teksteihin lisää suoma- laisuutta syvistä kansan riveistä. Mielestäni myös joissakin kohdissa tekstin laulettavuus on eri mur- teella parempi. Esimerkiksi sana "mä" kalpenee kuivuudessaan sanan "mie" rinnalla.

3.4. Nuotintaminen

Nuotintamisvaiheessa siirryin pianon äärestä tietokoneelle. Käytin nuottien kirjoitukseen Sibelius 7 – ohjelmaa. Kirjoitin nuoteille mahdollisimman tarkasti kaiken, mitä halusin äänitteelle saada. Tässä vaiheessa pystyi valmistuvaa kokonaisuutta hyvin kuuntelemaan ja tekemään soinnista mahdolli- simman paksua. Oma soitintuntemus esimerkiksi laulun ja pasuunan osalta oli hivenen ohutta, joten mahdollisuus kuulla soittimia antoi paremman käsityksen näiden soitinten rajoituksista ja mahdolli-

suuksista. Korjasin puutteita tiedoissani myös lukemalla eri soitinten notaatiosta orkestraatio-oppaasta.

3.5. Sovittaminen

Sovitusvaiheessa muokkasimme yhdessä pianistin kanssa nuotteja jonkin verran. Pianistin näkemys harmoniasta oli niin paljon monihalkoisempi, että oli vain pelkästään hyvä, että käytimme aikaa niiden muokkaamiseen. Pianisti toi siis oman vahvan panoksensa työhön. Kapaleet pysyivät kuta kuin ennallaan lukuun ottamatta harmonian rikastumista ja pianon huomattavasti monipuolisempaa sointia.

Tässä vaiheessa koin hieman avuttomuutta suurten kysymysten edessä. Miten olisin voinut kirjoittaa selkeämpiä nuotteja? Mitä asioita nuotille kannattaa kirjoittaa kullekin soittajalle? Miksi tämä musii-killinen idea ei aukene tästä nuotista, vaan minun pitää juurta jaksain selittää mitä olen missäkin kohtaa merkeilläni tarkoittanut?

Koin todella alemmuuden tunnetta ja riittämättömyyttä nuotinkirjoitustaidoissa. Vaikka tarkoitukseni ei alunperinkään ollut keskittyä eksaktien nuottien laatimiseen, olivat nuotit joissain kohden melkoisen epäselviä.

3.6. Muusikoiden välinen yhteistyö

Valmistauduimme studioon pitämällä kahdet yhteisharjoitukset ja useampia harjoituksia erikseen yksin tai kahdestaan. Koska harjoituksia oli sen verran vähän, piti minun tehdä joitakin muutoksia omiin osuuksiini. Esimerkiksi joitakin rumpukuvioita muokkasin vielä juuri ennen äänityksiäkin.

Oli avartavaa soittaa läpi nuotteja porukalla. Siinä kuuli ensimmäisen kerran oman kappaleen ihan aidoilla soittimilla soitettuna ja laulettuna. Siinä myös huomasin sen, että jokainen soittaja toi paljon lisää elämää musiikkiin. Varsinkin, kun vertailukohtana oli tietokoneen midi-äännet. Osa kirjoittamistani melodialinjoista ei ollut laulajalle korkeudeltaan sopivia ja laulajan toiveesta teimme muutoksia hänen nuotteihinsa saman tien.

Yhteisten harjoitusten pieni määrä oli aivan suunniteltu juttu, sillä tarkoituksena oli äänittää raidat yksi kerrallaan, koska soittimia oli niin paljon ja soittajia vain neljä. Olin kirjoittanut nuotit ja niihin luottaen edettiin aika pitkälti. Tietysti, jos jokainen olisi saanut muokata omia nuottejaan mieleisekseen olisi kunkin soittimen parhaat puolet tulleet ehkä vahvemmin esiin.

4 ÄÄNITYKSET

Koko projektin aikataulullisesti kaikkein selkein osuus oli äänittäminen. Studion varaus oli tehty jo alkutalvella ja siitä eteenpäin niitä päiviä vain odoteltiin tulevaksi. Välillä hyvillä mielin ja välillä pelon sekaisin tuntein. Äänitys päivämäärät ja kellon ajat tiedettiin tarkkaan ja niiden mukaan oli hyvä suunnitella soittojärjestys kullekin päivälle.

Ajatuksena oli aloittaa työ komppiryhmästä ja sitten koristella muilla soittimilla yksi kerrallaan kappaleet valmiiksi. Kaikki raidat äänitettiin erikseen lukuunottamatta Missäs se kantele on –kappaleen piano ja rumpuraitoja, jotka nauhoitettiin yhdellä kertaa. Niitä äänittäessä äänittäjä joutui rakentamaan pianon suojaksi monenlaisia äänieristeitä, ettei rummutus olisi vuotanut liiaksi pianon raidalle.

Nauhoitusteknisestä näkökulmasta katsottuna oli hyvä, että nauhoitimme suurimman osan raidoista erikseen, mutta yhteissoiton ja svengaavuuden puolesta se taisi olla huono juttu. Oli jotenkin vähän vaikeaa saada homma pysymään tasaisesti paketissa, kun ensimmäisenä äänitetty rumpuraita eli aika-ajoin omaa elämäänsä.

Itse olin yllättynyt, kuinka paljon aikaa nauhoituksissa kului mikkien tasojen säätöön ja kokeilemiseen. Itse soittaminen kuitenkin oli aina kerrallaan vain muutaman minuutin mittainen suoritus. Jonkin verran aikataulusta jäätii jälkeen, mutta se ei haitannut, koska olimme varanneet studioon yhden ylimääräisen päivän.

Äänittäessä huomasin, kuinka korvaamattomia hyvät soittajat ja laulajat tällaisissa tilanteissa ovat. Onneksi olin saanut projektiin mukaan hyviä innostuneita muusikoita, jotka oma-aloitteisesti poimivat asioita nuoteista. Iloitsin myös siitä, että äänittäessä pystyin antamaan palautetta reaali ajassa ja esittämään toiveita soittajille, jotka hyvin suurella prosenttiosuudella myös toteuttivat pyytämiäni asioita. Oli myös mukava, että meillä oli koko ajan, tiukasta aikataulusta huolimatta, tekemisessä levollinen meininki.

5 MUSIIKKIA PÄÄMAJASTA – ELETTYÄ ELÄMÄÄ SÄVELLETTYÄ

Olen tyytyväinen työn lopputulokseen. Työn vaiheet etenivät tasaisesti omalla painollaan. Oli todella hyvä, että minulla oli useampi lukukausi aikaa pikkuhiljaa kypsyttää ideoista musiikkia. Kaikkein eniten aikaa käytin luonnollisesti musiikin tekemiseen. Maaliskuussa olivat projektin kaikkein kiireisimmät hetket. Pidimme harjoituksia ja samalla yhä sovitimme ja muokkasimme alustavia nuotteja. Maaliskuun työmäärä oli aika suuri ja jouduin todella ponnistelemaan, että sain tuhansista ajatuksistani rajattua sen kaikkein olennaisimman.

Ensi kerralla tekisin toisin nuotintamisen. Tekisin yhden yksinkertaisemman nuotin laulajaa varten ja siihen sitten kokoaisin kaiken tärkeän tiedon komppiryhmälle. Tietysti ihan yhdellä nuotilla ei tällaisella kokoonpanolla olisi selvitty. Omalta osaltani voin todeta myös, että ensi kerralla harjoittelen omaa osuutta enemmän. Tänä keväänä tämä oli minulle kuitenkin ehdoton maksimi suoritus ja pohjimmiltani olen itseeni tyytyväinen.

Opin äänittämisestä ja äänitysohjelman käytöstä jonkin verran uutta. Ehkä kaikkein suurin oppi oli kuitenkin tuottajan tehtävissä oleminen. Tuottajan ominaisuudessa piti tehdä välillä paineen alla kiperältäkin tuntuvia päätöksiä. Esimerkiksi nauhoitettaessa, että tämä otto on nyt ihan oikeasti se viimeinen.

Tekemilläni kappaleilla on minulle ensinnäkin suuri merkitys jo pelkästään työvoittona. Onnistuin saamaan ilmoille valmista musiikkia kaiken muun kiireen keskeltä ja näytin itselleni kykeneväni pitkäjänteiseen ja sitoutumista vaativaan hankkeeseen. Eriyisen syvä tunneside tuntui muodostuvan instrumentaaliseen kappaleeseen. Mielestäni onnistuimme tallentamaan siihen todellakin jotakin hyvin olennaista suomalaisuudesta. Iso kiitos sen tunnelmasta menee pianistille.

Tämän hyvän, mutta raskaan työrupeaman jälkeen on hyvä pitää taukoa musiikin teosta. Kuitenkin aion tulevaisuudessa tehdä omaa musiikkia, niin rohkaiseva kokemus tämä minulle oli. Sävellysprosessia pitää kuitenkin vähän keventää ja haluaisin suuntautua enemmän soittajakeskeiseen musiikin tekemiseen, jossa kullekin soittajalle jää enemmän vapautta ja vastuuta tehdä itsenäisiä musiikillisia päätöksiä.

TUOTETUT AINEISTOT

LIITE 1: MISSÄSKANTELE -NUOTTI

missäskantele

Piano

Matias Torvinen

♩ = 78

5

Gm⁷ F C/E B^b Gm⁹ C/E F Dm⁷ C B^b

Rumpu
intro

11

B^b F C B^b Gm⁹ C/E F Dm⁷ C B^b

18

B^b Dm G Gm⁷ F C Gm Dm

25

Gm Am C Fm/CCm/E^b Cm/E^b B^b5(add9)(sus2) F(add9)/A Gm⁷ F C C(add4)/B^b F/A B^b

Solo

32

Gm⁷ G Gm⁷ F/C B^b Gm⁷ F C/E B^b Gm⁹ C/E F

41

Dm⁷ C B^b B^b F C B^b Gm⁹ C/E F Dm⁷ C B^b

LIITE 2: 6/8 –NUOTTI

6/8

PIANO

MATIAS TORVINEN

♩. = 122

Cm Eb Cm Eb Gm

7 Abmaj7 Eb Bb Ab

14 Bb Gm Cm Bb/C Eb C/E Gm7

22 Bb Cm Bb Eb Cm Bb/C Eb C/E Gm7

30 A Cm9 Gm Cm9

38 Eb

46 Gm Eb Cm Ab

